Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 9 czerwca 2016 r.*

Odwołanie — Artykuł 81 WE — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Hiszpański rynek bitumu do nawierzchni drogowych — Podział rynku i uzgadnianie cen — Komunikat w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych (2002) — Punkt 23 lit. b) akapit ostatni — Częściowe zwolnienie z grzywny — Dowody odnoszące się do stanu faktycznego uprzednio nieznanego Komisji Europejskiej

W sprawie C-617/13 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 27 listopada 2013 r.,

Repsol Lubricantes y Especialidades SA, dawniej Repsol Lubricantes YPF y Especialidades SA, z siedzibą w Madrycie (Hiszpania),

Repsol Petróleo SA, z siedzibą w Madrycie,

Repsol SA, z siedzibą w Madrycie,

reprezentowane przez L. Ortiza Blanca, J. Buendíę Sierrę, M. Muñoz de Juan, A. Givaję Sanza oraz A. Lamadrida de Pabla, abogados,

wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, reprezentowana przez C. Urracę Caviedesa oraz F. Castilla de la Torrego, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: T. von Danwitz, prezes czwartej izby, pełniący obowiązki prezesa piątej izby, K. Lenaerts, prezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego piątej izby, D. Šváby (sprawozdawca), A. Rosas i C. Vajda, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 15 kwietnia 2015 r.,

* Język postępowania: hiszpański.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 15 lipca 2015 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Spółki Repsol Lubricantes y Especialidades SA, dawniej Repsol Lubricantes YPF y Especialidades SA (zwana dalej „RPA/Rylesa"), Repsol Petróleo SA i Repsol SA wnoszą w swym odwołaniu o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 16 września 2013 r., Repsol Lubricantes y Especialidades i in./Komisja (T-496/07, EU:T:2013:464, niepublikowanego, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem"), którym Sąd oddalił skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji C(2007) 4441 wersja ostateczna z dnia 3 października 2007 r. w sprawie postępowania na podstawie art. [81 WE] [sprawa COMP/38.710 – Bitum (Hiszpania)] (zwanej dalej „sporną decyzją"), a także, posiłkowo, o obniżenie kwoty nałożonej na nie grzywny.

Ramy prawne

Rozporządzenie (WE) nr 1/2003

2 Artykuł 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [81 i 82 WE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1), zatytułowany „Grzywny", stanowi w ust. 3, że „[p]rzy ustalaniu wysokości grzywny uwzględnia się ciężar i czas trwania naruszenia".

3 Artykuł 31 tego rozporządzenia stanowi:

„Trybunał Sprawiedliwości ma nieograniczoną jurysdykcję do [nieograniczone prawo orzekania w zakresie] rozpatrywania odwołań od decyzji, w których Komisja nałożyła grzywnę lub okresową karę pieniężną. Trybunał Sprawiedliwości może uchylić, obniżyć lub podwyższyć nałożoną grzywnę lub okresową karę pieniężną".

Wytyczne z 1998 r.

4 Zgodnie z pkt 1 komunikatu Komisji zatytułowanego „Wytyczne w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 i art. [65 ust. 5 EWWiS]" (Dz.U. 1998, C 9, s. 3, zwanego dalej „wytycznymi z 1998 r.") „[k]wota podstawowa będzie określana w zależności od wagi i trwania naruszenia, które są jedynymi kryteriami, do których istnieje odniesienie w artykule 15 ust. 2 rozporządzenia [Rady] nr 17" z dnia 6 lutego 1962 r., pierwszego rozporządzenia wprowadzającego w życie art. [81 i 82 WE] (Dz.U. 1962, 13, s. 204 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 8, t. 1, s. 3).

5 Jeśli chodzi o wagę naruszenia, pkt 1A wytycznych z 1998 r. przewiduje, że przy ocenie kryterium wagi naruszenia należy wziąć pod uwagę charakter naruszenia, jego rzeczywisty wpływ na rynek, tam gdzie może to być zmierzone, oraz rozmiar właściwego rynku geograficznego. Zgodnie z tym przepisem naruszenia są więc zaliczane do jednej z trzech kategorii, a mianowicie naruszeń o małym znaczeniu, poważnych naruszeń oraz bardzo poważnych naruszeń.

6 Zgodnie z wytycznymi z 1998 r. bardzo poważnymi naruszeniami są w szczególności ograniczenia horyzontalne, takie jak „kartele cenowe" i podział rynku. Dla tych naruszeń przewiduje się kwotę podstawową grzywny wynoszącą „powyżej 20 milionów [EUR]".

Komunikat w sprawie współpracy z 2002 r.

7 Obwieszczenie Komisji w sprawie zwolnienia z grzywien oraz zmniejszania grzywien w przypadkach karteli (Dz.U. 2002, C 45, s. 3, zwane dalej „komunikatem w sprawie współpracy z 2002 r.") określa warunki, na jakich przedsiębiorstwa współpracujące z Komisją w trakcie dochodzenia w sprawie kartelu mogą być zwolnione z grzywny lub skorzystać z obniżenia kwoty grzywny, którą musiałyby zapłacić w braku takiej współpracy.

8 Punkt 7 tego komunikatu stanowi:

„[W]spółpraca jednego lub więcej przedsiębiorstw może uzasadniać zmniejszenie grzywny przez Komisję. Każde zmniejszenie grzywny musi odzwierciedlać rzeczywisty wkład przedsiębiorstwa, w sensie jakości oraz wartości momentu współpracy, do ustalenia przez Komisję istnienia naruszenia. Zmniejszenia ograniczają się do tych przedsiębiorstw, które dostarczyły Komisji dowody istotnie zwiększające wartość dowodów będących już w posiadaniu Komisji".

9 Punkty 21 i 23, zamieszczone w tytule B tego komunikatu, „Zmniejszenie grzywny", stanowią:

„21. W celu zakwalifikowania się do zmniejszenia grzywien przedsiębiorstwo musi dostarczyć Komisji takie dowody domniemanego naruszenia, które przyczyniają się do zwiększenia [posiadają wartość dodaną w stosunku do] wartości dowodów już będących w posiadaniu Komisji oraz musi wycofać się z udziału w domniemanym naruszeniu najpóźniej z chwilą składania [przekazania tych] dowodów.

[…]

23. Komisja ustali w końcowej decyzji przyjętej na końcu procedury administracyjnej:
a) czy dowody dostarczone przez przedsiębiorstwo znacząco zwiększają wartość [posiadają wartość dodaną w stosunku do wartości] dowodów będących [już] w posiadaniu Komisji w tym samym czasie;

[…]

Ponadto, jeżeli przedsiębiorstwo przedstawi dowody odnoszące się do stanu faktycznego uprzednio nieznanego Komisji, mające bezpośredni wpływ na siłę lub czas trwania domniemanego kartelu, Komisja nie uwzględni tych elementów przy ustalaniu grzywien nakładanych na przedsiębiorstwo, które dostarczyło te dowody".

Okoliczności powstania sporu i sporna decyzja

10 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione w pkt 1–91 zaskarżonego wyroku i można je streścić w następujący sposób.

11 Produktem, którego dotyczy naruszenie, jest bitum penetrujący, czyli bitum, który nie był przedmiotem żadnego przetworzenia i który jest stosowany do budowy i utrzymania dróg.

12 Hiszpański rynek bitumu liczy z jednej strony trzech producentów – grupy Repsol, CEPSA-PROAS i BP, a z drugiej strony importerów, do których zaliczają się grupy Nynäs i Petróleos de Portugal (Petrogal).

13 W latach 1991–2002 99,99% udziałów spółki RPA/Rylesa należało do spółki Repsol Petróleo, będącej z kolei spółką zależną należącą w 99,97% do spółki Repsol YPF SA, obecnie Repsol – spółki dominującej grupy Repsol.

14 RPA/Rylesa wytwarza i wprowadza na rynek bitumy. Jedną z dziedzin działalności spółki Repsol Petróleo jest wytwarzanie bitumu penetrującego i sprzedaż tego produktu spółce RPA/Rylesa w celu wprowadzenia go na rynek.

15 Dwie inne spółki grupy Repsol, a mianowicie Petróleos del Norte SA i Asfalnor SA, prowadzą w Hiszpanii działalność związaną z bitumem penetrującym.

16 W roku gospodarczym 2001 spółki RPA/Rylesa i Petróleos del Norte uzyskały, z tytułu sprzedaży bitumu penetrującego na rzecz osób trzecich, obrót w wysokości 97 500 000 EUR, czyli 34,04% właściwego rynku. W roku 2006, czyli w roku gospodarczym poprzedzającym wydanie spornej decyzji, łączny skonsolidowany obrót grupy Repsol wyniósł 51 355 000 000 EUR.

17 Wobec złożenia przez spółkę BP w dniu 20 czerwca 2002 r. wniosku o zwolnienie z grzywny na podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r., w dniach 1 i 2 października 2002 r. przeprowadzone zostały kontrole w spółkach grup Repsol, CEPSA-PROAS, BP, Nynäs i Petrogal.

18 W dniu 6 lutego 2004 r. Komisja przesłała zainteresowanym przedsiębiorstwom pierwszą serię żądań informacji na podstawie art. 11 ust. 3 rozporządzenia nr 17.

19 Faksami, odpowiednio, z dnia 31 marca i 5 kwietnia 2004 r. wnoszące odwołanie i PROAS przedstawiły Komisji wniosek na podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r., wraz z oświadczeniem przedsiębiorstwa.

20 Po skierowaniu czterech innych żądań informacji do zainteresowanych przedsiębiorstw Komisja formalnie wszczęła postępowanie i podała do wiadomości grup BP, Repsol, CEPSA-PROAS, Nynäs i Petrogal, w dniach od 24 do 28 sierpnia 2006 r., pismo w sprawie przedstawienia zarzutów.

21 W dniu 3 października 2007 r. Komisja wydała sporną decyzję, w której wskazała, że 13 spółek, które są adresatami decyzji, uczestniczyło w szeregu porozumień w przedmiocie podziału i rynku uzgadniania cen drogowego bitumu penetrującego w Hiszpanii (z wyjątkiem Wysp Kanaryjskich).

22 Komisja uznała, że oba stwierdzone ograniczenia konkurencji, a mianowicie porozumienia horyzontalne w przedmiocie podziału rynku i uzgadnianie cen, należą, ze względu na sam ich charakter, do najpoważniejszych naruszeń art. 81 WE, które w świetle orzecznictwa należy zakwalifikować jako naruszenia „bardzo poważne”.

23 Komisja ustaliła na 40 000 000 EUR „kwotę wyjściową” grzywien, jakie należy nałożyć, przy uwzględnieniu wagi naruszenia, wartości rynku właściwego, szacowanego na 286 400 000 EUR w 2001 r., ostatnim pełnym roku naruszenia, oraz faktu, że naruszenie było ograniczone do sprzedaży bitumu dokonanych w jednym państwie członkowskim.

24 Następnie Komisja zaklasyfikowała przedsiębiorstwa będące adresatami spornej decyzji do szeregu kategorii określonych na podstawie ich względnego znaczenia na rynku właściwym w celu zastosowania zróżnicowanego traktowania, tak aby uwzględnić ich rzeczywiste możliwości gospodarcze spowodowania poważnych szkód w zakresie konkurencji.

25 Grupa Repsol i PROAS, których udziały w rynku właściwym wynosiły, odpowiednio, 34,04% i 31,67% w roku 2001, zostały zaklasyfikowane do kategorii pierwszej, grupa BP, z udziałem w rynku wynoszącym 15,19%, do kategorii drugiej, a grupy Nynäs oraz Petrogal, których udziały w rynku wynosiły od 4,54% do 5,24%, do kategorii trzeciej. Na tej podstawie kwoty wyjściowe grzywien, jakie należy nałożyć, zostały dostosowane następująco:

— kategoria pierwsza, dla grupy Repsol i PROAS: 40 000 000 EUR;

— kategoria druga, dla grupy BP: 18 000 000 EUR, oraz

— kategoria trzecia, dla grup Nynäs i Petrogal: 5 500 000 EUR.

26 Komisja uznała, że aby ustalić wysokość grzywien na poziomie zapewniającym wystarczająco odstraszający skutek, należy zastosować do kwoty podstawowej grzywny, jaka ma zostać nałożona na grupę Repsol, mnożnik wynoszący 1,2.

27 Po zwiększeniu kwoty wyjściowej grzywien stosownie do czasu trwania naruszenia, czyli okresu jedenastu lat i siedmiu miesięcy (od dnia 1 marca 1991 r. do dnia 1 października 2002 r.), w odniesieniu do grupy Repsol, Komisja uznała, że kwota grzywny, jaka ma zostać nałożona na tę grupę, powinna zostać podwyższona o 30% ze względu na okoliczności obciążające, ponieważ grupa ta stanowiła jedną z istotnych „sił sprawczych” inkryminowanego kartelu.

28 Komisja zdecydowała też, że na podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. grupie Repsol należy przyznać wynoszącą 40% obniżkę kwoty grzywny, jaka powinna zostać wymierzona w normalnych okolicznościach.

29 Po uwzględnieniu tych elementów na spółki RPA/Rylesa, Repsol Petróleo i Repsol YPF nałożono solidarnie grzywnę w wysokości 80 496 000 EUR.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

30 W skardze złożonej do sekretariatu Sądu w dniu 18 grudnia 2007 r. wnoszące odwołanie wniosły o stwierdzenie nieważności spornej decyzji, a także, tytułem żądania ewentualnego, o obniżenie nałożonej na nie kwoty grzywny.

31 Na poparcie skargi wnoszące odwołanie podniosły osiem zarzutów, z których jedynie zarzuty od czwartego do szóstego, siódmy i ósmy mają znaczenie dla niniejszego odwołania.

32 Zarzuty czwarty i piąty, które Sąd zbadał łącznie, dotyczyły, po pierwsze, błędnych ustaleń faktycznych i naruszeń prawa przy badaniu dowodów przedstawionych przez skarżące w ich odpowiedziach na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów w celu wykazania niezależności handlowej spółki RPA/Rylesa od spółki Repsol Petróleo, jak też od spółki Repsol YPF, a po drugie, okoliczności, że dodatkowe wskazówki dotyczące zależności między wspólnikami tych trzech spółek nie pozwalały na potwierdzenie domniemania rzeczywistego wywierania decydującego wpływu tych dwóch ostatnich spółek na pierwszą z nich.

33 Zarzut szósty dotyczył okoliczności, że kwota nałożonej grzywny została ustalona z naruszeniem zasad proporcjonalności i równego traktowania.

34 W zarzucie ósmym skarżące zakwestionowały zasadniczo sposób, w jaki Komisja zastosowała komunikat w sprawie współpracy z 2002 r., a w szczególności pkt 23 lit. b) akapit ostatni tego komunikatu.

35 Sąd oddalił wszystkie te zarzuty oraz skargę w całości.

36 Oddalił on też żądanie wzajemne Komisji dotyczące podwyższenia grzywny nałożonej na skarżące.

Żądania stron

37 W odwołaniu wnoszące odwołanie wnoszą do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego wyroku i stwierdzenie nieważności spornej decyzji;

— obniżenie kwoty nałożonej grzywny;

— stwierdzenie, że czas trwania postępowania przed Sądem był nadmierny i nieuzasadniony, oraz

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

38 Komisja wnosi do Trybunału o:

— oddalenie odwołania oraz

— obciążenie wnoszących odwołanie całością kosztów postępowania.

W przedmiocie odwołania

39 Wnoszące odwołanie podnoszą na jego poparcie cztery zarzuty.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia prawa przy ocenie niezależności handlowej spółki RPA/Rylesa, a posiłkowo – braku uzasadnienia, jakim dotknięta jest ta ocena

Argumentacja stron

40 Na poparcie zarzutu pierwszego, wymierzonego przeciwko pkt 179–207 zaskarżonego wyroku, wnoszące odwołanie podnoszą, że w wyroku tym dopuszczono się dwóch naruszeń prawa przy ocenie dowodów przedstawionych na poparcie argumentacji zmierzającej do wykazania niezależności handlowej spółki RPA/Rylesa od spółek Repsol Petróleo i Repsol YPF.

41 Twierdzą one, że Sąd błędnie uznał, w szczególności w pkt 202 i 203 zaskarżonego wyroku, że dowód na to, iż kontrola spółki dominującej nad jej spółkami zależnymi, w których posiada ona 100% lub prawie 100% udziałów, w praktyce nie jest wykonywana, jest niewystarczający do obalenia domniemania rzeczywistego wywierania przez tę spółkę dominującą decydującego wpływu na jej spółki zależne.

42 Wnoszące odwołanie podnoszą posiłkowo, że Sąd nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku uzasadnienia, wynikającego z art. 36 i z art. 53 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przez to, że dokonał on nadmiernie zindywidualizowanej oceny każdego z przedstawionych przez skarżące dowodów, bez poddania ich całościowej ocenie, z wyjątkiem tej, która została zawarta w lakonicznym sformułowaniu w pkt 207 zaskarżonego wyroku.

43 Komisja twierdzi, że zarzut pierwszy jest bezzasadny.

Ocena Trybunału

44 Co się tyczy głównej części tego zarzutu, wystarczy stwierdzić, że wynika ona z błędnego zrozumienia zaskarżonego wyroku.

45 Z żadnego ze wskazanych przez wnoszące odwołanie punktów nie wynika bowiem, że Sąd uznał, iż dowód na to, że kontrola spółki dominującej nad jej spółkami zależnymi, w których posiada ona 100% lub prawie 100% udziałów, w praktyce nie jest wykonywana, jest niewystarczający do obalenia domniemania rzeczywistego wywierania przez tę spółkę dominującą decydującego wpływu na jej spółki zależne.

46 Z zaskarżonego wyroku, a w szczególności z jego pkt 207 i 2011, wynika jedynie, że Sąd uznał, iż dowody przedstawione przez skarżące nie umożliwiały wykazania, że spółka RPA/Rylesa zachowywała się w sposób niezależny od spółek Repsol Petróleo i Repsol YPF, a zatem nie pozwoliły one na obalenie domniemania rzeczywistego wywierania przez te dwie ostatnie spółki decydującego wpływu na tę pierwszą.

47 Ponadto należy przypomnieć, że zgodnie z art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oceny o charakterze faktycznym nie należą do zakresu kompetencji Trybunału w ramach odwołania (zob. podobnie wyrok z dnia 11 września 2014 r., MasterCard i in./Komisja, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, pkt 113).

48 Co się tyczy pomocniczej części pierwszego zarzutu odwołania, należy zaznaczyć, że w pkt 207 zaskarżonego wyroku Sąd istotnie uznał, bez wstępnego uzasadnienia, że dowody przedstawione przez skarżące w ramach skargi o stwierdzenie nieważności, rozpatrywane jako całość, nie pozwalają na obalenie domniemania rzeczywistego wywierania przez spółki Repsol Petróleo i Repsol YPF decydującego wpływu na spółkę RPA/Rylesa.

49 Z zaskarżonego wyroku wynika jednak, że w celu oddalenia, w pkt 207 i 211 tego wyroku, argumentacji skarżących zmierzającej do wykazania niezależności handlowej spółki RPA/Rylesa od spółek Repsol Petróleo i Repsol YPF Sąd nie ograniczył się do przeprowadzenia wyrwanej z kontekstu analizy każdego z przedstawionych przez skarżące dowodów.

50 Nie dość, że w pkt 164–206 zaskarżonego wyroku, w ramach samodzielnej oceny okoliczności faktycznych, Sąd dokonał szczegółowej analizy każdego z przedstawionych przez strony dowodów, której nie można pomijać przy całościowej ocenie materiału dowodowego, to jeszcze z pkt 208–210 tego wyroku wynika, że Sąd przeanalizował i ocenił także pewne wskazówki pomocnicze, na których Komisja oparła się w spornej decyzji, a które w opinii Sądu potwierdzały okoliczność, że skarżące rzeczywiście stanowiły jeden podmiot gospodarczy.

51 Postępując w ten sposób, Sąd mógł uznać – nie naruszając przy tym prawa, a w szczególności ciążącego na nim obowiązku uzasadnienia swego orzeczenia – że skarżące nie wykazały, iż spółka RPA/Rylesa zachowywała się w sposób niezależny od spółek Repsol Petróleo i Repsol YPF.

52 Wynika z tego, że pierwszy zarzut odwołania należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu prawa w odniesieniu do wykładni komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r.

Argumentacja stron

53 W ramach zarzutu drugiego, wymierzonego przeciwko pkt 339–349 zaskarżonego wyroku, wnoszące odwołanie utrzymują, że Sąd naruszył prawo w odniesieniu do wykładni pkt 23 lit. b) akapit ostatni komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r., odmawiając przyznania im częściowego zwolnienia z grzywny ze względu na to, że błędnie twierdziły one, iż to spółka Repsol przedstawiła w swym oświadczeniu złożonym na podstawie tego komunikatu informacje, które umożliwiły Komisji powzięcie wiedzy o tym, że kartel istniał nieprzerwanie w latach 1998–2002.

54 W tym wypadku jednak skarżące, przyznawszy, że przed złożeniem przez nie oświadczenia na podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. Komisja dysponowała dokumentami świadczącymi o rzeczywistym czasie trwania inkryminowanego kartelu, utrzymują, że to przedstawiony przez nie w owym oświadczeniu opis faktów pozwolił Komisji wykryć, że grupa BP zataiła prawdę co do rzeczywistego czasu trwania spornego kartelu i że naruszenie to trwało nieprzerwanie przez rzeczony okres.

55 W tym względzie wnoszące odwołanie podnoszą, że treść pkt 23 lit. b) akapit ostatni komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r., a w szczególności posłużenie się w hiszpańskiej wersji językowej wrażeniem „hechos de los cuales la Comisión no tenga conocimiento previo", które odpowiada wyrażeniom „faits précédemment ignorés" i „facts previously unknown", między innymi w wersjach angielskiej i francuskiej, świadczy o tym, że przepis ten należy rozumieć nie w ten sposób, iż odnosi się on do samego fizycznego posiadania dokumentów przez Komisję, ale w ten sposób, że wymaga on również „elementu kognitywnego", a mianowicie powzięcia przez Komisję wiedzy o naruszeniu, które znajduje potwierdzenie w owych dokumentach.

56 Poza tym wnoszące odwołanie twierdzą, że niejednoznaczne sformułowanie tego przepisu powinno było w każdym razie skłonić Sąd do przyjęcia wykładni, która byłaby dla nich najkorzystniejsza.

57 Według Komisji drugi zarzut odwołania należy uznać za nowy, a zatem jest on niedopuszczalny, skoro wniesiona przez skarżące skarga o stwierdzenie nieważności nie zawierała argumentacji dotyczącej wymogu, że aby można było skorzystać z przywołanego przepisu, musi istnieć „element kognitywny". Posiłkowo Komisja podnosi, że zarzut ten jest bezzasadny.

Ocena Trybunału

58 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 170 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem odwołanie nie może zmieniać przedmiotu sporu przed Sądem. W ramach odwołania kompetencje Trybunału są bowiem ograniczone do oceny rozstrzygnięcia prawnego w kwestii zarzutów, które były przedmiotem dyskusji przed sądem orzekającym w pierwszej instancji (zob. podobnie wyrok z dnia 22 maja 2014 r., ASPLA/Komisja, C-35/12 P, EU:C:2014:348, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).

59 Strona nie może zatem podnieść po raz pierwszy przed Trybunałem zarzutu, którego nie podniosła przed Sądem, gdyż byłoby to równoznaczne z umożliwieniem jej wniesienia do Trybunału, którego kompetencje w postępowaniu odwoławczym są ograniczone, sprawy o szerszym zakresie niż sprawa rozpoznawana przez Sąd (wyrok z dnia 3 września 2015 r., Inuit Tapiriit Kanatami i in./Komisja, C-398/13 P, EU:C:2015:535, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

60 Jednakże, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 17 i 18 opinii, należy stwierdzić, że wnoszące odwołanie w istocie przedstawiły tę argumentację we wniesionej do Sądu skardze o stwierdzenie nieważności.

61 Wbrew temu, co twierdzi Komisja, drugi zarzut odwołania należy więc uznać za dopuszczalny.

62 W ramach tego zarzutu wnoszące odwołanie utrzymują, że Sąd naruszył prawo w pkt 339–349 zaskarżonego wyroku, potwierdzając dokonaną przez Komisję wykładnię i stosowanie przez tę instytucję pojęcia „stanu faktycznego uprzednio nieznanego", którym posłużono się w pkt 23 lit. b) akapit ostatni komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. Przepis ten nie odnosi się ich zdaniem do samego fizycznego posiadania dokumentów, ale wymaga uwzględnienia odrębnego kryterium, które wnoszące odwołanie określają mianem „kryterium kognitywnego".

63 W tym względzie należy w pierwszym rzędzie przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, iż to wyłącznie Sąd jest właściwy do ustalenia i oceny okoliczności faktycznych, a także, co do zasady, do zbadania dowodów, które dopuścił on na poparcie tych okoliczności. Jeśli zatem dowody te

uzyskano w prawidłowy sposób przy poszanowaniu ogólnych zasad prawa i wymogów proceduralnych dotyczących ciężaru dowodu i postępowania dowodowego, wyłącznie do Sądu należy ocena, jaką wagę należy przywiązywać do przedstawionych mu dowodów. Ocena ta nie stanowi zatem, z wyłączeniem przypadków przeinaczenia tych dowodów, kwestii prawnej, która jako taka podlega kontroli Trybunału (wyrok z dnia 20 stycznia 2016 r., Toshiba Corporation/Komisja, C-373/14 P, EU:C:2016:26, pkt 40).

64 Wobec tego nie można podać w wątpliwość poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych, które są kwestionowane w ramach drugiego zarzutu odwołania, a w szczególności ustalenia zawartego w pkt 341 zaskarżonego wyroku, stosownie do którego już przed otrzymaniem w dniu 31 marca 2004 r. oświadczenia skarżących załączonego do wniosku złożonego przez spółkę Repsol na podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. Komisja była w posiadaniu istotnych informacji zawartych w pochodzących z czasu, w którym zaistniały okoliczności faktyczne, dokumentach, zgromadzonych w toku kontroli przeprowadzonych w dniach 1 i 2 października 2002 r. To samo tyczy się oddalenia przez Sąd, w szczególności w pkt 345 zaskarżonego wyroku, argumentu dotyczącego rzekomej wartości dodanej okoliczności faktycznych zrelacjonowanych przez spółkę Repsol, odnoszących się do okresu przypadającego na lata 1998–2002.

65 W drugim rzędzie, co się tyczy podnoszonego przez wnoszące odwołanie naruszenia prawa, należy przypomnieć, że zgodnie z pkt 23 lit. b) akapit ostatni komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r., „jeżeli przedsiębiorstwo przedstawi dowody odnoszące się do stanu faktycznego uprzednio nieznanego Komisji, mające bezpośredni wpływ na wagę lub czas trwania domniemanego kartelu, Komisja nie uwzględni tych elementów przy ustalaniu grzywien nakładanych na przedsiębiorstwo, które dostarczyło te dowody”.

66 Z samego brzmienia owego przepisu wynika, iż przewidziane w nim częściowe zwolnienie z grzywny wymaga spełnienia dwóch przesłanek, a mianowicie, po pierwsze, tego, że dane przedsiębiorstwo powinno jako pierwsze przedstawić dowody potwierdzające okoliczności, których Komisja wcześniej nie znała, oraz po drugie, tego, że okoliczności te, mające bezpośredni wpływ na wagę lub czas trwania domniemanego kartelu, powinny pozwolić Komisji na dokonanie nowych ustaleń w przedmiocie naruszenia (wyrok z dnia 23 kwietnia 2015 r., LG Display i LG Display Taiwan/Komisja, C-227/14 P, EU:C:2015:258, pkt 78).

67 Trybunał miał okazję wyjaśnić, że słowa „stan faktyczny […] nieznany Komisji” są jednoznaczne i pozwalają na przyjęcie restrykcyjnej interpretacji pkt 23 lit. b) akapit ostatni komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r., ograniczając go do przypadków, w których spółka będąca członkiem kartelu dostarcza Komisji nowej informacji dotyczącej wagi lub czasu trwania naruszenia (zob. podobnie wyrok z dnia 23 kwietnia 2015 r., LG Display i LG Display Taiwan/Komisja, C-227/14 P, EU:C:2015:258, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo).

68 Trybunał orzekł także, że słowom tym należy nadać takie znaczenie, by zapewnić realizację celów wytyczonych w pkt 23 lit. b) akapit ostatni tego komunikatu, a w szczególności skuteczność programu łagodzenia sankcji (zob. podobnie wyrok z dnia 23 kwietnia 2015 r., LG Display i LG Display Taiwan/Komisja, C-227/14 P, EU:C:2015:258, pkt 84 i przytoczone tam orzecznictwo). W pkt 22 opinii rzecznik generalny przypomniał w tym względzie, że celem programów łagodzenia sankcji jest uzyskanie doniesienia o naruszeniu ze strony samych sprawców, aby zakończyć owo naruszenie szybko i całkowicie.

69 Należy także zapewnić skuteczność (effet utile) tego przepisu, który – w sytuacji gdy przedsiębiorstwo, które w celu uzyskania całkowitego zwolnienia z grzywny na podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. jako pierwsze przedstawiło Komisji dowody mogące umożliwić jej stwierdzenie naruszenia art. 101 TFUE, powstrzymało się od ujawnienia informacji wykazujących, że czas trwania spornego naruszenia był dłuższy od okresu wynikającego z owych dowodów – zmierza, poprzez przyznanie częściowego zwolnienia z grzywny, do zachęcenia każdego z pozostałych przedsiębiorstw,

które uczestniczyły w tym naruszeniu, do tego, aby jako pierwsze ujawniło takie informacje (zob. podobnie wyrok z dnia 23 kwietnia 2015 r., LG Display i LG Display Taiwan/Komisja, C-227/14 P, EU:C:2015:258, pkt 85).

70 Wobec powyższego wskazane przez wnoszące odwołanie kryterium „kognitywne" nie może zostać przyjęte. Punkt 23 lit. b) akapit ostatni komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. należy bowiem interpretować w ten sposób, że dowód dostarczony przez przedsiębiorstwo w ramach jego wniosku na podstawie tego komunikatu może zostać uznany za dowód dotyczący „stanu faktycznego uprzednio nieznanego Komisji" tylko wówczas, gdy posiada on obiektywnie istotną wartość dodaną względem dowodów, które są już w posiadaniu Komisji.

71 Interpretacja ta wynika z jednej strony z ogólnej systematyki komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. Zgodnie bowiem z pkt 7, 21, a także pkt 23 lit. a) tego komunikatu uzyskanie obniżki grzywny nałożonej przez Komisję na podstawie tego komunikatu jest możliwe wtedy, gdy wnioskujące o to przedsiębiorstwa dostarczą Komisji dowody posiadające istotną wartość dodaną względem dowodów, które są już w posiadaniu Komisji. To samo powinno tyczyć się częściowego zwolnienia z grzywny, o którym mowa w pkt 23 lit. b) akapit ostatni omawianego komunikatu.

72 Z drugiej strony dla potrzeb stosowania tego ostatniego przepisu należy uznać, że wejście w posiadanie danego dowodu przez Komisję jest równoznaczne z zapoznaniem się z jego treścią, niezależnie od tego, czy dowód ten został rzeczywiście zbadany i przeanalizowany przez jej służby.

73 W niniejszej sprawie, jak wynika z pkt 64 niniejszego wyroku, Sąd stwierdził definitywnie w pkt 341 zaskarżonego wyroku, zawierającym odesłanie do pkt 592 spornej decyzji, że przed złożeniem przez skarżące oświadczenia na podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. Komisja dysponowała informacjami na temat faktów, które miały miejsce w latach 1998–2002, uzyskanymi w toku kontroli przeprowadzonych w dniach 1 i 2 października 2002 r. Poza tym Sąd definitywnie oddalił argument dotyczący rzekomej wartości dodanej zrelacjonowanych przez spółkę Repsol okoliczności faktycznych odnoszących się do tego okresu.

74 W pkt 344 zaskarżonego wyroku Sąd mógł zatem uznać, nie naruszając przy tym prawa, że skarżące bezzasadnie domagały się, na podstawie pkt 23 lit. b) akapit trzeci tego komunikatu, aby przy ustalaniu wysokości grzywny nie uwzględniać dotyczących tego kartelu faktów zaistniałych w okresie przypadającym na lata 1998–2002.

75 W konsekwencji drugi zarzut odwołania należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu art. 261 TFUE i zasady proporcjonalności polegającym na tym, że Sąd nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku skorzystania z nieograniczonego prawa orzekania przy ocenie nałożonych sankcji

Argumentacja stron

76 Wnoszące odwołanie utrzymują, że Sąd naruszył art. 261 TFUE i zasadę proporcjonalności, rezygnując z przeprowadzenia niezależnej i wyczerpującej kontroli spornej decyzji w odniesieniu do określenia kwoty podstawowej nałożonej grzywny, która została ustalona na 40 000 000 EUR, co stanowi dwukrotność instrukcyjnej kwoty podstawowej przewidzianej w wytycznych z 1998 r. w wypadku naruszeń kwalifikowanych jako „bardzo poważne", mimo że czynniki wskazane w spornej decyzji powinny były doprowadzić do ustalenia owej kwoty podstawowej na poziomie niższym niż 20 000 000 EUR lub równym tej sumie.

77 W tym względzie wnoszące odwołanie podnoszą, że w odpowiedzi na szósty zarzut skargi o stwierdzenie nieważności, w którym kwestionowały one ustaloną przez Komisję kwotę podstawową grzywny, twierdząc w szczególności, że doszło do naruszenia zasady proporcjonalności, Sąd ograniczył się do stwierdzenia, po pierwsze, że zarzucane skarżącym naruszenie rzeczywiście należy uznać za „bardzo poważne", a po drugie, że Komisja wskazała, iż uwzględniła dodatkowe czynniki wskazane w spornej decyzji, bez zbadania, czy ocena owych elementów przez tę instytucję została przeprowadzona prawidłowo.

78 W pkt 245–250 zaskarżonego wyroku Sąd ograniczył się zatem do zatwierdzenia czynników wziętych pod uwagę w spornej decyzji, bez samodzielnego przeprowadzenia rzeczywistej i niezależnej oceny, co uniemożliwiło wnoszącym odwołanie zrozumienie powodów, dla których czynniki te mogły doprowadzić Komisję, a następnie Sąd do przyjęcia kwoty podstawowej nałożonej grzywny na poziomie odpowiadającym dwukrotności minimum przewidzianego w wytycznych z 1998 r. w odniesieniu do naruszeń kwalifikowanych jako „bardzo poważne".

79 Wnoszące odwołanie twierdzą wreszcie, że w ramach wykonywania nieograniczonego prawa orzekania na podstawie art. 261 TFUE Sąd powinien był – w celu dokonania oceny proporcjonalności kwoty podstawowej nałożonej grzywny – wziąć pod uwagę brak skutku naruszenia, a także stosunek kwoty podstawowej do uzyskanego przez nie obrotu.

80 Komisja uważa, że trzeci zarzut odwołania powinien zostać oddalony.

Ocena Trybunału

81 Na wstępie należy przypomnieć, że nie jest zadaniem Trybunału, który rozstrzyga kwestie prawne w ramach odwołania, zastąpienie w imię zasady słuszności własną oceną oceny Sądu, który w ramach nieograniczonego prawa orzekania orzeka o grzywnach nałożonych na przedsiębiorstwa z powodu naruszenia przez nie prawa Unii (zob. w szczególności wyrok z dnia 22 listopada 2012 r., E.ON Energie/Komisja, C-89/11 P, EU:C:2012:738, pkt 125).

82 Tylko gdyby Trybunał uznał, że poziom sankcji jest nie tylko niewłaściwy, ale również nadmierny, a w efekcie nieproporcjonalny, należałoby stwierdzić, że doszło do naruszenia prawa przez Sąd ze względu na niewłaściwy charakter kwoty grzywny (wyrok z dnia 30 maja 2013 r., Quinn Barlo i in./Komisja, C-70/12 P, niepublikowany, EU:C:2013:351, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

83 Wynika stąd, że skoro w ramach trzeciego zarzutu odwołania wnoszące odwołanie kwestionują dokonaną przez Sąd ocenę proporcjonalności kwoty podstawowej nałożonej grzywny w świetle okoliczności faktycznych sprawy, nie dowodząc jednak, ani nawet nie twierdząc, że owa kwota jest nie tylko niewłaściwa, ale również nadmierna, a w efekcie nieproporcjonalna, to zarzut ten należy odrzucić jako niedopuszczalny.

84 W pozostałym zakresie należy przypomnieć, że co się tyczy kontroli sądowej decyzji Komisji, mocą których instytucja ta postanawia nałożyć grzywnę lub okresową karę pieniężną za naruszenie reguł konkurencji, poza kontrolą legalności przewidzianą w art. 263 TFUE, sąd Unii posiada nieograniczone prawo orzekania, które zostało uznane w art. 31 rozporządzenia nr 1/2003, zgodnie z art. 261 TFUE, i które upoważnia go do zastąpienia oceny Komisji własną oceną i w konsekwencji uchylenia, zmniejszenia lub podwyższenia nałożonej grzywny lub okresowej kary pieniężnej (wyrok z dnia 22 października 2015 r., AC-Treuhand/Komisja, C-194/14 P, EU:C:2015:717, pkt 74 i przytoczone tam orzecznictwo).

85 Należy jednak przypomnieć, że wykonywanie nieograniczonego prawa orzekania przewidzianego w art. 261 TFUE i w art. 31 rozporządzenia nr 1/2003 nie jest równoznaczne z kontrolą z urzędu, a także że postępowanie przed sądami Unii jest postępowaniem kontradyktoryjnym. Z wyjątkiem

zarzutów dotyczących bezwzględnych przeszkód procesowych, które sąd ma obowiązek rozpatrzyć z urzędu, do strony skarżącej należy zatem podniesienie zarzutów wobec spornej decyzji i przedstawienie wspierających je dowodów (wyrok z dnia 22 października 2015 r., AC-Treuhand/Komisja, C-194/14 P, EU:C:2015:717, pkt 75 i przytoczone tam orzecznictwo).

86 Natomiast aby spełnić wymogi wynikające z wyrażonej w art. 47 ust. 1 karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą") zasady skutecznej ochrony sądowej, i mając na uwadze to, że art. 23 ust. 3 rozporządzenia nr 1/2003 stanowi, iż kwota grzywny powinna być ustalana na podstawie wagi i czasu trwania naruszenia, przy wykonywaniu uprawnień określonych w art. 261 i 263 TFUE Sąd jest zobowiązany do przeanalizowania wszystkich zarzutów natury prawnej czy faktycznej, za pomocą których podnoszące je strony chcą wykazać, iż kwota grzywny nie jest dostosowana do wagi i czasu trwania naruszenia (wyrok z dnia 22 października 2015 r., AC-Treuhand/Komisja, C-194/14 P, EU:C:2015:717, pkt 76 i przytoczone tam orzecznictwo).

87 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że w pkt 250 i 258 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, iż nie mógł zostać wykryty żaden błąd dotyczący określenia przez Komisję kwoty 40 000 000 EUR, która posłużyła za podstawę przy obliczaniu grzywny nałożonej na skarżące, i że grzywna ta nie wydaje się nieproporcjonalna.

88 W tym celu Sąd, po pierwsze, w pkt 245–249 zaskarżonego wyroku ocenił wagę popełnionego naruszenia, rozmiar objętego nim rynku geograficznego, a także udział skarżących w rynku, a po drugie, w pkt 251–257 rzeczonego wyroku odniósł się w wymagany prawem sposób, przedstawiając wystarczające uzasadnienie, do argumentów dotyczących w szczególności braku konkretnych skutków badanego kartelu czy okoliczności, że kwota podstawowa grzywny nałożonej na skarżące stanowiła znaczną część ich obrotu.

89 Postępując tak, Sąd nie naruszył prawa w związku ze sprawowaniem kontroli sądowej.

90 Należy również zaznaczyć, że wytyczne z 1998 r. stanowią w pkt 1A tiret trzecie, iż kwota podstawowa grzywny przewidywana w wypadku naruszeń bardzo poważnych wynosi powyżej 20 mln EUR. A zatem kwota 20 mln EUR stanowi jedynie przewidzianą w wytycznych kwotę minimalną, powyżej której Komisja ustala kwotę wyjściową przy obliczaniu grzywien za takie naruszenia.

91 W zakresie, w jakim wnoszące odwołanie twierdzą, że Sąd naruszył prawo, oddalając ich argumentację, w myśl której Komisja powinna była wziąć pod uwagę brak konkretnych skutków dla rynku, wystarczy stwierdzić, w ślad za Komisją, że wnoszące odwołanie nie zakwestionowały przed Sądem spornej decyzji w tym zakresie – zresztą w decyzji tej nie wspomniano o braku takich skutków – ani też nie przedłożyły przed Sądem dowodów na to, że skutki naruszenia są możliwe do zmierzenia. W tym stanie rzeczy argumenty wnoszących odwołanie należy odrzucić jako niedopuszczalne.

92 Zarzut trzeci odwołania należy zatem w części odrzucić jako niedopuszczalny, a w części oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia przez Sąd rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia

Argumentacja stron

93 W ramach zarzutu czwartego wnoszące odwołanie utrzymują, że Sąd naruszył art. 47 karty i art. 6 ust. 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., ze względu na to, że nie wydał orzeczenia w rozsądnym terminie, co zdaniem wnoszących odwołanie uzasadnia obniżenie nałożonej na nie grzywny lub stwierdzenie zaistnienia takiego naruszenia.

94 W tym względzie podnoszą one, że skarga o stwierdzenie nieważności została wniesiona w dniu 18 grudnia 2007 r., że pisemny etap postępowania został zamknięty w dniu 25 września 2008 r., że w dniu 11 lipca 2012 r. zwrócono się do nich o zajęcie stanowiska w przedmiocie ewentualnego połączenia niniejszej sprawy ze sprawami T-462/07, T-482/07, T-495/07 i T-497/07, że rozprawa odbyła się w dniu 14 stycznia 2013 r. i że zaskarżony wyrok został ogłoszony w dniu 16 września 2013 r.

95 Wnoszące odwołanie podnoszą także, że całe postępowanie trwało około pięciu lat i dziewięciu miesięcy, a pomiędzy datą wniesienia skargi a datą zwrócenia się do skarżących o zajęcie stanowiska w przedmiocie ewentualnego połączenia niniejszej sprawy z innymi wystąpił okres bezczynności trwający cztery i pół roku, analogiczny do tego, który został stwierdzony przez Trybunał w wyroku z dnia 26 listopada 2013 r., Groupe Gascogne/Komisja (C-58/12 P, EU:C:2013:770).

96 W tym względzie wnoszące odwołanie podnoszą, że żadna wyjątkowa okoliczność nie może uzasadniać tak dużego opóźnienia w rozpoznawaniu sprawy, którego przyczyną nie były ani ich własne działania czy zaniechania, ani też szczególna złożoność sprawy.

97 Komisja podnosi, że czwarty zarzut odwołania powinien zostać oddalony.

Ocena Trybunału

98 Należy przypomnieć, że naruszenie przez sąd Unii wynikającego z art. 47 akapit drugi karty obowiązku wydania w rozsądnym terminie orzeczenia w sprawach do niego skierowanych powinno spotkać się z sankcją w postaci skargi o odszkodowanie wniesionej przed Sąd, ponieważ taka skarga stanowi skuteczny ku temu środek. Żądanie naprawienia szkody spowodowanej nieprzestrzeganiem przez Sąd rozsądnego terminu do wydania orzeczenia nie może więc zostać przedłożone bezpośrednio Trybunałowi w ramach odwołania, lecz należy je złożyć do samego Sądu (wyroki: z dnia 10 lipca 2014 r., Telefónica i Telefónica de España/Komisja, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, pkt 66; z dnia 9 października 2014 r., ICF/Komisja, C-467/13 P, niepublikowany, EU:C:2014:2274, pkt 57; a także z dnia 12 listopada 2014 r., Guardian Industries i Guardian Europe/Komisja, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, pkt 17, 18).

99 To zatem Sąd – orzekając w składzie innym niż ten, który rozpoznawał spór zapoczątkowujący postępowanie, którego czas trwania jest krytykowany – jest zgodnie z art. 256 ust. 1 TFUE właściwy, aby wydać rozstrzygnięcie w przedmiocie takiego żądania odszkodowawczego (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 lipca 2014 r., Telefónica i Telefónica de España/Komisja, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, pkt 67; z dnia 9 października 2014 r., ICF/Komisja, C-467/13 P, niepublikowany, EU:C:2014:2274, pkt 58; a także z dnia 12 listopada 2014 r., Guardian Industries i Guardian Europe/Komisja, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, pkt 19).

100 Ze względu na powyższe – w przypadku gdy jest oczywiste, bez konieczności przedstawienia przez strony dodatkowego materiału dowodowego, że Sąd dopuścił się wystarczająco istotnego naruszenia ciążącego na nim obowiązku do wydania orzeczenia w rozsądnym terminie – Trybunał może dokonać takiego stwierdzenia (zob. podobnie wyroki: z dnia 9 października 2014 r., ICF/Komisja, C-467/13 P, niepublikowany, EU:C:2014:2274, pkt 59; a także z dnia 12 listopada 2014 r., Guardian Industries i Guardian Europe/Komisja, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, pkt 20).

101 W niniejszej sprawie tak właśnie jest. Ani charakter, ani złożoność sprawy czy jej kontekst nie mogą tłumaczyć czasu trwania postępowania przed Sądem, a mianowicie nieomal pięciu lat i dziewięciu miesięcy, obejmującego w szczególności okres prawie czterech lat i czterech miesięcy, który upłynął od zakończenia pisemnego etapu postępowania do rozprawy. Z jednej strony bowiem spór rozpatrywany przez Sąd nie przedstawiał szczególnego stopnia złożoności. Z drugiej strony ani z zaskarżonego wyroku, ani z dowodów przedstawionych przez strony nie wynika, że ten okres

bezczynności okazał się obiektywnie uzasadniony lub że wnoszące odwołanie do niego się przyczyniły. Bez znaczenia jest w tym względzie okoliczność, że w dniu 11 lipca 2012 r. Sąd zwrócił się do skarżących o zajęcie stanowiska w przedmiocie ewentualnego połączenia niniejszej sprawy ze sprawami T-462/07, T-482/07, T-495/07 i T-497/07.

102 Z rozważań przedstawionych w pkt 98 niniejszego wyroku wynika jednak, że zarzut czwarty należy oddalić.

103 Ponieważ żaden z czterech zarzutów podniesionych przez wnoszące odwołanie na poparcie odwołania nie może zostać uwzględniony, odwołanie należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

104 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach.

105 Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

106 Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie spółek Repsol Lubricantes y Especialidades, Repsol Petróleo i Repsol kosztami postępowania, a spółki te przegrały sprawę, należy obciążyć je kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) Repsol Lubricantes y Especialidades SA, Repsol Petróleo SA i Repsol SA zostają obciążone kosztami postępowania.

Podpisy